

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

E-mail: ecocom-paris@mfa.gr

**Επιπτώσεις της κρίσης Covid σε βασικά μεγέθη της γ/οικονομίας – Πορεία εφαρμογής
γ/Σχεδίου Ανάκαμψης - Δημόσιο Χρέος και δημοσιονομικοί κανόνες**

A. Ο Υπουργός Οικονομίας, Οικονομικών και Ανάκαμψης κ. Bruno Le Maire, κατά την διάρκεια τηλε-συνέντευξης Τύπου της 1.3.2021, εξέφρασε την πεποίθηση ότι το τρέχον γ/ Σχέδιο Ανάκαμψης, συνολικού ύψους 100 δισ. Ευρώ, είναι "καλά ισορροπημένο" και δεν χρειάζεται να ενισχυθεί περαιτέρω. Αντιθέτως, υπέρ της αύξησης των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης έχει εκφραστεί ο Σύνδεσμος εργοδοτών Medef, ενώ ο ιδρυτής του κόμματος MoDem και Υπατος Αρμοστής για τον Προγραμματισμό κ. François Bayrou πρότεινε «Σχέδιο Επανάκτησης», με επιπλέον 250 δισ. Ευρώ για την Ανάκαμψη, κατ' αντιστοιχία του σχεδίου που ανακοίνωσε πρόσφατα ο Αμερικανός Πρόεδρος κ. Joe Biden.

Σύμφωνα με τον κ. Le Maire η πραγματική πρόκληση συνίσταται στην ταχύτητα εκτέλεσης του γ/Σχεδίου Ανάκαμψης και όχι στην γιγάντωσή του και υπογράμμισε ότι από τους πόρους του, έχουν ήδη δεσμευτεί πιστώσεις ύψους 16 δισ. Ευρώ. Σε αυτές προστίθενται 10 δισ. Ευρώ μειώσεις φόρου στην παραγωγή για το 2021, που ισχύουν από τις αρχές τ.έ. Αυτό επιτρέπει στην γ/κυβέρνηση να προσεγγίσει τον στόχο των 40 δισ. Ευρώ για το 2021 τον οποίο επιδιώκει.

Περαιτέρω, ο Γάλλος Υπουργός απαρίθμησε συγκεκριμένα έργα που εντάσσονται στο Σχέδιο Ανάκαμψης (π.χ. πρόγραμμα Prime Renou', Digitized MMEs, εκσυγχρονισμός των σφαγείων κ.α.), καθώς και τη διάθεση 1 δισ. Ευρώ για την βιομηχανική ανάπτυξη, μέσω διευκόλυνσης της μετεγκατάστασης επιχειρήσεων, ψηφιοποίησης των MME και της ανάπτυξης «Βιομηχανικών περιοχών», υποστηρίζοντας ότι η γιγάντωση των πόρων δεν έχει αντίκρισμα εάν δεν συνδέεται με συγκεκριμένα βιομηχανικά έργα ή νέες θέσεις εργασίας.

Παράλληλα, ο κ. Le Maire εκφράζει σκεπτικισμό για την ταχύτητα των διαδικασιών αποδέσμευσης των πρώτων πληρωμών του Ευρωπαϊκού σχεδίου ανάκαμψης και τονίζει τη γαλλική θέση για ανάγκη επίσπευσής τους. Όπως ανέφερε «τα ευρωπαϊκά χρήματα πρέπει να φτάσουν το συντομότερο δυνατό», ενώ η πρώτη δόση στη Γαλλία, ύψους περίπου 4 δισ. Ευρώ, αναμένεται πριν το θέρος τ.έ..

Έτερη επιδίωξη του γ/Υπουργείου Οικονομικών είναι η κινητοποίηση της αποταμίευσης των Γάλλων προς όφελος της ανάπτυξης. Αυτή αυξήθηκε σημαντικά λόγω μείωσης της κατανάλωσης κατά τη διάρκεια των περιορισμών και εκτιμάται ότι θα αγγίξει τα 200 δισ. Ευρώ στα τέλη του 2021 (ποσό διπλάσιο των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης). Πάντως ο κ. Le Maire αποκλείει φορολόγησή της, όπως και κάθε αύξηση της φορολογίας για την αποπληρωμή Χρέους.

B. Επιπτώσεις της κρίσης Covid-19 σε βασικά μεγέθη της γ/οικονομίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της γαλλικής Στατιστικής Υπηρεσίας (INSEE) από 29.1.2021, το γ/ΑΕΠ το 2020 υποχώρησε απότομα κατά 8,3%, μετά από αύξηση 1,5% που είχε σημειώσει το 2019. Η ύφεση ήταν ωστόσο, μικρότερη της προβλεπόμενης, καθώς η πτώση της οικονομικής δραστηριότητας ήταν πιο περιορισμένη στα τέλη 2020 σε σχέση με τις προβλέψεις (-11 έως -12% το Νοέμβριο και -7 έως -8% τον Δεκέμβριο 2020, αντί -20% όπως προβλέπονταν). Κατά τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2021 η οικονομική δραστηριότητα ήταν μειωμένη κατά 5%. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Γαλλίας για το 2021, το γαλλικό ΑΕΠ πρόκειται να

σημειώσει αύξηση της τάξης του 5%, ενώ σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρ. Επιτροπής, που δημοσιεύθηκαν την Πέμπτη 11.2.2021, θα αυξηθεί κατά 5,5%.

Στη Γαλλία η κρίση του Covid-19 οδήγησε σχεδόν στον **διπλασιασμό του ελλείμματος κρατικού προϋπολογισμού**, που ανήλθε το 2020 σε -178 δισ. Ευρώ. Αν και μικρότερο σε σχέση με την πρόβλεψη Νοεμβρίου 2020 (-223 δισ. Ευρώ), παραμένει σημαντικά υψηλότερο σε σχέση με τον αρχικό στόχο (-93 δισ. Ευρώ) και πάντως υψηλότερο κατά 30 δισ. Ευρώ σε σχέση με το 2010, έτος οικονομικής κρίσης (στοιχεία 20¹⁵ Ιανουαρίου 2021).

Ως προς τα **κρατικά έσοδα**, αυτά μειώθηκαν σημαντικά. Οι φορολογικές εισπράξεις ήταν μειωμένες κατά 37 δισ. Ευρώ σε σύγκριση με τις προβλέψεις. Η μείωση εισπράξεων ήταν πιο περιορισμένη για το φόρο εισοδήματος: -1,5 δισεκατομμύρια, δηλ. μείωση 2%, έναντι -10% για τον ΦΠΑ, -20% για τον εταιρικό φόρο (IS) και -48% για τον φόρο κατανάλωσης ενεργειακών προϊόντων (TICPE), γεγονός που καταδεικνύει ότι τα μέτρα της κυβέρνησης για ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης απέδωσαν.

Οι **κρατικές δαπάνες** αντιθέτως, αυξήθηκαν κατά 44,1 δισ. Ευρώ, κυρίως λόγω των έκτακτων μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων και της απασχόλησης. Για το Ταμείο Αλληλεγγύης, το οποίο εξελίχθηκε σημαντικά από την άνοιξη 2020, εκταμιεύθηκαν 11,8 δισ. Ευρώ το 2020 (από 20 δισ. που είχαν δεσμευθεί). Ειδικότερα, τον Νοέμβριο εκταμιεύθηκαν 3,8 δισ. Ευρώ, τα οποία καταβλήθηκαν σε 820.000 εταιρίες. Οι αλλαγές κοινωνικών εισφορών ανήλθαν σε 3,9 δισ. το 2020 (από 8,2 δισ. που είχαν δεσμευθεί), ενώ για τη Μερική Ανεργία καταβλήθηκαν 17,8 δισ. Ευρώ (από 22,6 δισ. που προβλέπονταν). Επιπροσθέτως, 8 δισ. δόθηκαν για την ενίσχυση των δημοσίων επιχειρήσεων, ιδίως της SNCF και της Air France.

Οι δαπάνες ασφάλισης υγείας σημείωσαν αύξηση 20 δισ. Ευρώ, αυξημένες κατά 10% το 2020 σε σχέση με αυτές που είχαν προϋπολογισθεί. Το 2020 διενεργήθηκαν 36 εκατ. τεστ αντι-Covid, κόστους 2,7 δισ. Ευρώ, με το κράτος να καλύπτει πλήρως τη δαπάνη. Ως προς το εμβόλιο έχει προϋπολογιστεί για το 2021 ποσό ύψους 1,5 δισ. Ευρώ, το οποίο ενδεχομένως ξεπεραστεί, αξιολογείται ωστόσο από τη γ/κυβέρνηση ως η πιο παραγωγική δημόσια επένδυση (μαζί με τα τεστ) κατά την τρέχουσα περίοδο. Παρά την σημαντική αύξηση δαπανών υγείας, το έλλειμμα κοινωνικής ασφάλισης 2020 αναμένεται κοντά στις προβλέψεις, καθώς τα έσοδα από κοινωνικές εισφορές κινήθηκαν καλύτερα από το αναμενόμενο, δεδομένου ότι η μισθολογική βάση διατηρήθηκε τελικώς σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Παράλληλα, το εξωτερικό έλλειμμα της Γαλλίας τριπλασιάστηκε φθάνοντας τα 53 δισ. Ευρώ το 2020, δηλαδή 2,3% του ΑΕΠ και βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο από το 1951, λόγω της κατάρρευσης των τουριστικών εσόδων και των αεροναυτικών εξαγωγών.

Τελικώς, **το δημόσιο έλλειμμα** για το 2020 θα είναι χαμηλότερο από το εκτιμώμενο -11,3% επί του ΑΕΠ, ωστόσο δεν υπάρχουν προς το παρόν πλήρη στοιχεία σχετικά με τις δαπάνες των νοσοκομείων και των τοπικών διοικήσεων.

Ως προς **το δημόσιο Χρέος**, αυτό διαμορφώνεται σε περίπου 120% του ΑΕΠ για το 2020 (έναντι ~100% χωρίς τις επιπτώσεις της κρίσης Covid-19) και αναμένεται να ανέλθει σε 122,4% το 2021. Ταυτοχρόνως, το κόστος εξυπηρέτησης του μειώνεται, καθώς η Γαλλία δανείζεται με εξαιρετικά ευνοϊκούς όρους και αρνητικό μέσο επιτόκιο δανεισμού στις αγορές το 2020.

Ωστόσο, καθίσταται σαφές ότι το σημερινό επίπεδο δαπανών δεν είναι βιώσιμο μεσοπρόθεσμα, καθώς κάθε ευρώ της ενίσχυσης θα πρέπει να αποπληρωθεί. Έτσι, ο κ. Le Maire τάχθηκε, ενώπιον της γ/Εθνοσυνέλευσης (2.3.2021), υπέρ της θέσπισης πολυετούς κανόνα σταθεροποίησης των δαπανών, ώστε να μην υπονομευθεί ξανά η ανάπτυξη. Όπως έχει ήδη αναφέρει ο Γάλλος Πρόεδρος κ. Macron, τα μαζικά μέτρα στήριξης επέτρεψαν να αντιμετωπισθεί η κρίση, αλλά αυτά τα επείγοντα μέτρα σταδιακά καταργούνται όταν τελειώσει η κρίση. Σύμφωνα δε με τον Αναπλ. Υπουργό Δημοσίων Λογαριασμών του Υπουργείου Οικονομικών κ. Dussort, εάν το 2021 σηματοδοτήσει το τέλος της πανδημίας όπως όλοι ελπίζουν, θα πρέπει να σηματοδοτήσει και το τέλος του "οτιδήποτε κι αν αυτό κοστίζει".

Γ. Η μεγάλη αύξηση δημόσιου Χρέους λόγω της πανδημίας, απασχολεί το τελευταίο διάστημα τον δημόσιο διάλογο στη Γαλλία. Ο Υπάτος Αρμοστής για τον Προγραμματισμό κ. Bayrou με την Έκθεση που παρουσίασε στις 24 Φεβρουαρίου τ.έ. στο Οικονομικό, Κοινωνικό και Περιβαλλοντικό Συμβούλιο - CESE, ενθαρρύνει τον προβληματισμό επί μιας νέας γ/στρατηγικής δημόσιων οικονομικών που να οδηγεί στη μείωση του Χρέους. Ο κ. Bayrou υποστηρίζει τον διαχωρισμό του «Χρέους Covid» από το απόθεμα χρέους που προϋπήρχε, καθώς το πρώτο δεν προκύπτει από επιλογές οικονομικής διαχείρισης όπως το «κανονικό» χρέος, άποψη την οποία εκφράζει και ο κ. Le Maire. Ταυτόχρονα, η λύση πλήρους ακύρωσής του απορρίπτεται, καθώς αυτό θα επιβάρυνε την ικανότητα δανεισμού της χώρας για μεγάλο διάστημα. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή Προγραμματισμού προτείνει τη χάραξη σαφούς στρατηγικής που δεν απορρίπτει την πειθαρχία.

Η προτεινόμενη στρατηγική βασίζεται σε τρεις πυλώνες. Ο πρώτος αφορά στον προσδιορισμό του «Χρέους Covid», στο οποίο εμπίπτουν: α. το «χρέος πολέμου», δηλ. δαπάνες για τη στήριξη της οικονομίας και των επισφαλών νοικοκυριών (σύμφωνα με εκτιμήσεις θα ανέλθει, από 86 δισ. Ευρώ το 2020, σε 200 δισ. έως το τέλος της κρίσης) και β. το «χρέος ανοικοδόμησης», δηλ. ένα «εθνικό σχέδιο Marshall» για «όλους τους τομείς του μέλλοντος που επηρεάστηκαν από την κρίση» (έρευνα, καινοτομία, ψηφιακός τομέας, έλλειμμα εξωτερικού εμπορίου που δεν οφείλεται σε διαρθρωτικά αίτια). Συνολικά, σύμφωνα με την Επιτροπή Προγραμματισμού το «Χρέος Covid» αντιστοιχεί σε 450 έως 600 δισ. Ευρώ για διάστημα 3-4 ετών, ή 20% έως 25% του ΑΕΠ του 2019. Έτερος πυλώνας αφορά την αναβολή αποπληρωμής του για 10 έτη, π.χ. από το 2030, όταν η οικονομία της χώρας θα ανακάμψει. Ο τρίτος πυλώνας αυτής της στρατηγικής συνδέεται με την παράταση του για τριάντα χρόνια, ώστε να καταστεί βιώσιμο.

Δ. Για την γ/κυβέρνηση κύρια πρόκληση παραμένει η επιτάχυνση του Σχεδίου Ανάκαμψης όπως αυτό έχει ανακοινωθεί, ως κύριου μοχλού οικονομικής ανάπτυξης και ενίσχυσης της απασχόλησης, ενώ η σύγκριση με το τεράστιο σχέδιο Joe Biden στις Ηνωμένες Πολιτείες, ύψους 1,9 τρισ. δολαρίων, κρίνεται αδόκιμη, δεδομένου ότι η Ευρώπη διαθέτει πολύ πιο ολοκληρωμένο σύστημα κοινωνικής προστασίας.

Επιπροσθέτως, η γ/πλευρά εστιάζει στην συζήτηση για τους δημοσιονομικούς κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας. Η συζήτηση για παράταση της αναστολής τους για ένα ακόμη έτος, έως το τέλος του 2022, έχει ανοίξει και σχετικές αποφάσεις επί του θέματος αναμένονται τον προσεχή Μάιο. Σύμφωνα με την γαλλική θέση, τυχόν διατήρηση της αναστολής τους εξηγείται από το γεγονός ότι η επιστροφή του ΑΕΠ των κ.-μ. Ε.Ε. στα προ κρίσης επίπεδα θα πραγματοποιηθεί στη διάρκεια του 2022, με διαφορετικούς ωστόσο ρυθμούς για κάθε χώρα. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να αποφευχθεί τόσο η χαλάρωση, που θα ισοδυναμούσε με απαλλαγή από οποιοδήποτε δημοσιονομικό πλαίσιο, όσο και η επιστροφή στους κανόνες όπως ακριβώς ίσχυαν πριν, σαν να μην είχε μεσολαβήσει η υγειονομική κρίση. Σύμφωνα με τον Υφυπουργό Ευρώπης και Εξωτερικών Υποθέσεων κ. Beaune, τυχόν επιστροφή στους προηγούμενους κανόνες ενέχει τον κίνδυνο επανάληψης των λαθών της περιόδου 2011-2012, τη στιγμή που θα πρέπει να οικοδομηθεί μια νέα ευρωπαϊκή στρατηγική ανάπτυξης για την μετά-Covid περίοδο. Η εξεύρεση της νέας ισορροπίας φαίνεται ότι θα απασχολήσει την Γαλλική Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε. το α' εξάμηνο 2022.

Όπως υποστήριξε ο Γ/Υπουργός κ. Le Maire σε συνέντευξή του στο Politico (διαδικτυακή διεξαγωγή 'Politico's Financial Summit', 4.3.2021), «οι κανόνες θα πρέπει να προσαρμοστούν στην οικονομική πραγματικότητα». Στην προσπάθεια αυτή θα πρέπει να ληφθούν υπόψη ως βασικά σημεία εκκίνησης, η απόκλιση του ελλείμματος, του χρέους, η διαφορετική αφετηρία επανεκκίνησης για κάθε χώρα και η ανάπτυξη. Σύμφωνα με τον Γάλλο Υπουργό, απόδειξη της ανάγκης για μια κοινή πορεία αποτελεί η ιδέα της Δημοσιονομικής Ένωσης που κερδίζει έδαφος, στην κατεύθυνση μιας Ευρώπης με ευημερία.